

Asia: OPH-859-2023

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon perusteiden luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry (Into) kiittää mahdollisuudesta lausua Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta.

Yhteiset arviointikriteerit vaikuttavat toimivilta. Arviointityö helpottuu olennaisesti ja samalla perustutkintoja käsitellään samalla tavalla yhdenvertaisesti.

Nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisalalla on pakollisia tutkinnon osia 115 osp ja lisäksi yhteisiä tutkinnon osia 35 osp. Into katsoo, ettei valinnaisuudelle ole riittävästi mahdollisuuksia. Tarkoituksenmukaista olisi, että pakollisten ja yhteisten tutkinnon osien yhteisarvo olisi 2/3 tutkinnosta. Into ehdottaa, että pakollisten tutkinnon osien painoarvoa hieman pudotettaisiin ja valinnaisuutta lisättäisiin. Koska tulevaisuuden työelämätarpeiden ja -polkujen tarkka ennakointi käy jatkuvasti vaikeammaksi, tulee suuri osa alan opiskelijoista uransa aikana todennäköisesti toimimaan varsin monenlaisissa kasvatukseen ja ohjaukseen kytkeytyvissä tehtävissä. Moni opiskelija hyötyisikin siitä, että valinnaisten tutkinnon osien listalta voisi valita nyt ajateltua useamman tutkinnon osan.

Lisäksi toisesta ammatillisesta tutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta valittavalle tutkinnon osalle on varattu vain 5–15 osp, joka sekin on aika pieni osa kokonaisuutta ja käytännössä hankalasti toteutettavissa, jos toisen tutkinnon osa ylittää 15 osp. Tässä tulisi mahdollistaa myös laajempien osp tutkinnon osat.

2.4. Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen, 30 osp

Into pitää ilahduttavana, että Nuoriso ja yhteisöohjauksen osaamisalassa on mukana 30 osp pakollinen tutkinnon osa ”Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen”. Sosiaalinen vahvistaminen kuvaa erinomaisesti sitä työtä, jossa nuoren ja aikuisen sosiaalista toimintakykyä ja arjen asioiden hallintaa parannetaan. Sosiaalinen vahvistaminen edistää mahdollisuuksia vaikuttaa oman elämän kulkuun ja selviytyä erilaisista elämäntilanteista.

Luonnoksessa on Yhteisöllisyyden tukemisen kokonaisuuden alla tarkoituksenmukaisesti mainittu yhteisöllisyyden tukeminen sekä arjen- ja elämäntilanteiden edistäminen. Into ehdottaa, että tähän lisätään myös itsetuntemuksen sekä sosiaalisten taitojen ja luottamuksen vahvistaminen:

Opiskelija

- työskentelee vahvistaen ohjattavien itsetuntemusta
- työskentelee vahvistaen ohjattavien sosiaalisia taitoja ja luottamusta toisiin

Merkittävänä puutteena niin tutkintoluonnoksen kokonaisuuden kuin esimerkiksi tämän tutkinnon osan kohdalla Into pitää sitä, ettei siinä lainkaan käsitellä kasvatus- ja ohjaustyöhön liittyvien valtarakenteiden ja valtasuhteiden tunnistamista. Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan kokemusten mukaan onnistuminen sosiaalisessa vahvistamisessa ja osallisuuden tukemisessa usein edellyttää työntekijältä erityisen valtasensitiivistä otetta. Osallisuustyössä kohdataan haavoittuvassa asemassa olevia nuoria ja aikuisia, joilla on takanaan vaikeita kokemuksia sosiaalisissa suhteissa ja auktoriteettihahmojen kanssa. Osattomuuteen liittyy usein sosiaalista epäluottamusta, jonka kohtaamiseen olisi hyvä saada opintoissa valmistautua ja oppia keinoja tasavertaisuuteen perustuvien ohjaussuhteiden rakentamiseen. Into ehdottaa siksi uutta kriteeriä:

- tunnistaa ohjaussuhteisiin vaikuttavia valtarakenteita ja pyrkii tietoisesti purkamaan niitä

2.16. Koulunuorisotyössä toimiminen, 15 osp

Into pitää tarkoituksenmukaisena, että mukana on uusi 15 osp valinnainen tutkinnon osa ”Koulunuorisotyössä toimiminen”. Aihealue on tärkeä ja ajankohtainen ja tutkinnon osalla vastataan sekä nuorten että työelämän tarpeisiin. Into ehdottaa, että Yksilön tukeminen oppilaitoksessa ja Oppilaitos työympäristönä -kokonaisuuksien alle lisätään eri toimijoiden roolien ymmärtäminen sekä oppilaitoksen hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön oheen maininta muun myös monialaisen yhteistyön tekemisestä:

Opiskelija

- tunnistaa oppilaitoksen ja palveluverkoston eri toimijoiden roolit
- tekee yhteistyötä oppilaitoksen hyvinvointia edistävien toimijoiden sekä tarvittaessa myös muun monialaisen palveluverkoston toimijoiden kanssa

2.20. Tukea tarvitsevien ohjaaminen, 15 osp

Into ehdottaa, että Tukea tarvitsevien ohjaamisen 15 osp valinnaisen tutkinnon osan ammattitaidon osoittamistapoihin lisätään työtoiminta ja kuntouttava toiminta. Nämä ympäristöt ovat mainittuina Kommunikoinnissa tukea tarvitsevan aikuisen itsenäisen suoriutumisen ohjaamisen sekä kuurosokeiden ja näkövammaisten asiakkaiden toiminnan ohjaamisen tutkinnon osissa.

Ammattitaidon osoittamistavat:

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla kasvatukseen- ja ohjausalan sekä työtoiminnan ja kuntouttavan toiminnan ympäristöissä tukea tarvitsevien ohjaamisen tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

5. Nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisala

Into ehdottaa, että mahdollisten työpaikkojen listalle lisätään nuorten työpajat:

Nuoriso- ja yhteisöohjaaja työskentelee eri ohjausympäristöissä kuten nuorisotyössä, järjestöjen toiminnassa, koulunuorisotyössä ja erilaisissa tukea tarvitsevien toiminnoissa mukaan lukien työpajat.

”Nuoriso ja yhteisöohjaaja työskentelee eri ohjausympäristöissä kuten nuorisotyössä, järjestöjen toiminnassa, koulunuorisotyössä ja erilaisissa tukea tarvitsevien toiminnoissa.”

Tuure Herttaliisa
Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry